

مقاله کوتاه علمی

گزارش جدید دو گونه پشه قارچ‌زی (Dip.: Sciaridae) از ایران

سمیه برزگر^۱، عباسعلی زمانی^{۱*}، سعید عباسی^۱ و رضا وفایی شوشتری^۲

۱- گروه گیاه‌پزشکی، پردیس کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ۲- گروه گیاه‌پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک، اراک.

*مسئول مکاتبات، پست الکترونیکی: zamany55@gmail.com و azamani@razi.ac.ir

New report of two species of black fungus gnats (Dip.: Sciaridae) from Iran

S. Barzegar¹, A. A. Zamani^{1&*}, S. Abbasi¹ and R. Vafaei Shoostari²

1. Department of Plant Protection, Campus of Agriculture and Natural Resources, Razi University, Kermanshah, Iran, 2. Department of Agricultural Entomology, College of Agriculture, Islamic Azad University, Arak Branch, Arak, Iran.

*Corresponding author, E-mail: azamani@razi.ac.ir & zamany55@gmail.com

Abstract

A study on the arthropods associated with Agaricales macrofungi in the western Iranian province of Kermanshah during 2010-2011 led to the discovery of two black fungus gnat species of *Corynoptera perpusilla* Winnertz and *Bradysia ocellaris* (Comstock). Both sciarid species are here reported for the first time from Iran.

(2006) Menzel *et al.* در مناطق جنگلی از روی چوب‌های پوسیده و قدیمی در بریتانیا، و همچنین از استرالیا، بلژیک، چک، اسلواکی، دانمارک، فرانسه، آلمان، روسیه، اسپانیا، هلند و سوئد نیز گزارش شده است.

گونه *B. ocellaris* پراکندگی جهانی داشته و یکی از مهم‌ترین آفات قارچ خوراکی می‌باشد و به صورت انبوه در مناطق جنگلی از قسمت ساقه و کلاهک قارچ‌های درختی تغذیه می‌کند (Shamshad, 2010). این گونه توسط Menzel *et al.* (2003) از روی کمپوست قارچ خوراکی جمع‌آوری و گزارش شده است. در استرالیا نیز گونه *B. ocellaris* از روی قارچ‌های خوراکی گزارش شده است (Greensland & Clift, 2004).

تفاوت جنس *Bradysia* Winnertz با جنس *Corynoptera* در این است که در جنس *Bradysia* ساق پا دارای خار preapical، شانه شکمی دارای یک ردیف موهای هم‌اندازه، و رگ‌بال‌های عقبی ساده و برهنه می‌باشد؛ اما در جنس *Corynoptera* ساق پا دارای موهای منظم در سطح شکمی - انتهایی بوده و رگ‌بال ناحیه شعاعی و انتهایی به‌طور مشخص به قاعده رگ‌بال

طی بررسی‌هایی که در سال‌های ۹۰-۱۳۸۹ روی حشرات مرتبط با قارچ‌های کلاهک‌دار در استان کرمانشاه انجام شد، دو گونه پشه از خانواده Sciaridae جمع‌آوری و برای دکتر P. Vilkamaa در فنلاند ارسال گردید که به نام‌های *Corynoptera perpusilla* Winnertz و *Bradysia ocellaris* (Comstock) شناسایی شدند. این گونه‌ها برای اولین بار از روی قارچ‌های کلاهک‌دار در ایران گزارش می‌شوند.

گونه‌های جنس *Corynoptera* Winnertz بسیار شبیه یکدیگر می‌باشند و برای تشخیص این گونه‌ها از ساق پای جلویی و گونواستایل آن‌ها استفاده می‌شود. گونه *Corynoptera alneti* Hippa, Vilkamaa & Heller بسیار شبیه به گونه *C. perpusilla* می‌باشد با این تفاوت که در گونه اخیر گونواستایل کوتاه بوده و دندان‌های عمودی و بسیار باریک در انتهای آن وجود دارد (Hippa *et al.*, 2010). طول بدن در جنس نر و ماده به‌ترتیب 0.6 ± 0.1 و 0.9 ± 0.2 میلی‌متر می‌باشد. تمام گونه‌های مربوط به جنس *Corynoptera* روی چوب‌های فرسوده و مواد جنگلی تولید مثل می‌کنند (Steffan, 1969). گونه *C. perpusilla* توسط

میانی پیوسته است (Steffan, 1969). اطلاعات مربوط به نمونه‌های جمع‌آوری شده در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱- اطلاعات مربوط به جمع‌آوری پشه‌های قارچی در استان کرمانشاه.

Table 1. Collection data for sciarid fungus gnats in Kermanshah province.

Fungus gnat species	Host	Date	Location	Number
<i>Bradysia ocellaris</i>	<i>Lentinus tigrinus</i> (Bull.)	12 Oct 2010	Campus of Agriculture and Natural Resources N 34°19'27"; E 47°05'56"	17♂, 6♀
<i>Bradysia</i> sp.	<i>L. tigrinus</i>	12 Oct 2010	Campus of Agriculture and Natural Resources N 34°19'27"; E 47°05'56"	1♂
<i>Corynoptera perpusilla</i>	<i>Agrocybe dura</i> (Bolton)	29 Apr 2010	Razi University N 34°23'12"; E 47°05'56"	19♂, 9♀
<i>B. ocellaris</i>	<i>Agaricus bohusii</i> (Bon.)	7 May 2011	Paveh N 35°02'38"; E 47°56'46"	4♂, 6♀
<i>B. ocellaris</i>	<i>L. tigrinus</i>	15 Apr 2011	Kamyaran, Nijeh Qui Village N 34°45'52"; E 46°55'03"	2♂, 3♀

منابع

- Greensland, P. & Clift, A.** (2004) Review of pest arthropods recorded from commercial mushroom farms in Australia. *Australasian Mycologist* 23(3) 77-93.
- Hippa, H., Vilkkamaa, P. & Heller, K.** (2010) Review of the Holarctic *Corynoptera* Winnertz, 1867, s. str. (Diptera, Sciaridae). *Zootaxa* 2695, 1-197.
- Menzel, F., Smith, J. & Chandler, P. J.** (2003) *Bradysia difformis* Frey and *Bradysia ocellaris* (Comstock): two additional Neotropical species of black fungus gnats (Diptera: Sciaridae) of economic importance: a redescription and review. *Annals of the Entomological Society of America* 96 (4), 448- 457.
- Menzel, F., Smith, J. & Chandler, P. J.** (2006) The sciarid fauna of the British Isles (Diptera: Sciaridae), including descriptions of six new species. *Zoological Journal of the Linnean Society* 146, 1-147.
- Shamshad, A.** (2010) The development of integrated pest management for the control of mushroom sciarid flies, *Lycoriella ingenua* (Dufour) and *Bradysia ocellaris* (Comstock), in cultivated mushrooms. *Pest Management Science* 66, 1063-1074.
- Steffan, W. A.** (1969) Insects of Micronesia, Diptera: Sciaridae. *Insects of Micronesia* 12, 669-732.